

FRANK HERBERT

KACÍRI
DUNYV

premedia

premedia

FRANK HERBERT

**KACÍRI
DUNY**

Z angličtiny preložila

Marína Gálisová

premedia

Frank Herbert: Kacíři Duny
Prvé vydanie

Copyright © 1984 by Frank Herbert
All rights reserved

Translation © Marína Gálisová, 2022
Slovak edition © Vydavateľstvo Premedia, 2022
ISBN 978-80-8242-133-3

KEĎ SOM PÍŠAL DUNU...

... v mysli som vôbec nemal priestor na obavy, či kniha zaznamená úspech. Zaujímalo ma len písanie. Dňu, keď som si sadol a začal klásť príbeh na papier, predchádzalo šesť rokov, a skombinovanie viacerých dejových línií, ktoré som si naplánoval, si vyžadovalo taký stupeň sústredenia, aký som ešte nezažil.

Mal to byť príbeh, ktorý skúma mýtus o mesiašovi.

Mal to byť ďalší pohľad na planétu obývanú ľuďmi ako na energetický stroj.

Mal to byť prienik do navzájom prepojeného pôsobenia politiky a ekonomiky.

Mal to byť traktát o dokonalej jasnozrivosti a pasciach, ktoré z nej vyplývajú.

Mala v ňom figurovať droga meniacia vedomie a opis toho, čo môže vyplynúť zo závislosti od takejto látky.

Pitná voda mala byť analógiou ropy a samotnej vody, teda zdroja, ktorého zásoby sa každý deň znižujú.

Mal to teda byť ekologický román s mnohými presahmi a zároveň príbeh o ľuďoch a ich ľudských problémoch súvisiacich s ľudskými hodnotami a ja som v každej etape písania knihy musel sledovať a upravovať prítomnosť každého z týchto prvkov.

Logicky mi v hlave už nezostal priestor na uvažovanie nad niečím iným.

Po prvom vydaní sa správy od vydavateľov trúsili len pomaly, navyše sa ukázalo, že neboli presné. Kritici knihu zvozlili pod čiernu zem. Na samom začiatku ju odmietlo vyše dvanásť vydavateľstiev. Nikto jej nerobil reklamu. No predsa sa niečo rozbíhalo.

Dva roky som bol totiž zavalený sťažnosťami kníhkupectiev a čitateľov, že sa nevedia dostať ku knihe. Pochválil ju Whole Earth Catalog. Stále mi telefonovali rôzni ľudia a pýtali sa ma, či sa náhodou nechystám vytvoriť kult.

Moja odpoveď znela: „Preboha, nie!“

Chcem tým povedať, ako pomaly som si uvedomoval, že takto vyzerá úspech. Keď som dokončil prvé tri romány o Dune, už nebolo pochybností o tom, že kniha je populárna – vraj jedna z najpopulárnejších v dejinách, veď sa jej na svete predalo asi desať miliónov výtlačkov. Teraz sa ma ľudia najčastejšie pýtajú: „Čo pre vás tento úspech znamená?“

Nuž, prekvapuje ma. Netvrdím, že som očakával prepadáč. Bral som to ako prácu, ktorú treba urobiť. Koniec koncov, niektoré časti *Spasiteľa Duny* a *Detí Duny* boli hotové ešte pred tým, ako som dokončil *Dunu*. Počas písania sa ešte rozvinuli, ale dejová kostra zostala bezo zmeny. Bol som spisovateľ a písal som. Úspech pre mňa znamenal to, že som mohol venovať písaniu viac času.

Zo spätného pohľadu si uvedomujem, že som si inštinktívne zvolil správny postup. Človek nemá písať kvôli úspechu. Odpútava to pozornosť od písania. Ak naozaj píšete, tak píšete a basta.

Medzi vami a čitateľom existuje nepísaná zmluva. Ak niekto vojde do kníhkupectva a dá svoje ťažko zarobené peniaze (energiu) za vašu knihu, dlhujete mu aspoň trochu pobavenia a k nej navyše toľko, koľko vám dovoľia schopnosti.

V skutočnosti som od začiatku nemal v úmysle nič iné.

Frank Herbert

Disciplína je väčšinou skrytá a jej účelom nie je oslobodzovať, lež obmedzovať. Nepýtajte sa prečo. Budte opatrní aj s otázkou ako. „Prečo?“ vedie nevyhnutne k paradoxu. „Ako?“ vás uväzní vo vesmíre príčiny a dôsledku. Jedno i druhé popiera nekonečno.

APOKRYFY ARRAKISU

„**N**epovedala ti Tarazová, že máme za sebou už jedenásť gholov Duncanu Idaha? Tento je dvanásť.“

Starej Ctihodnej matke Schwangyuovej sa v hlase jasne odrážala trpkosť, keď stála pri balustráde na treťom poschodí a pozorovala dieťa, ktoré sa samo hralo na trávniku uprostred múrov. Poludňajšie slnečné svetlo na planéte Gammu sa odrážalo od bielych stien nádvorí a vyplňalo priestor pod nimi jasom, ako keby na mladého ghola mieril reflektor.

Vraj to máme za sebou! pomyslela si Ctihodná matka Lucillová. Krátko prikývla a uvedomila si, aké chladné a neosobné je Schwangyuovej vystupovanie a výber slov. *Vyčerpali sme zásoby, pošlite nám ďalšie!*

Dieťa na trávniku vyzeralo zhruba na dvanásť štandardných rokov, ale u ghola, v ktorom sa ešte neprebudili pôvodné spomienky, môže výzor klamať. Dieťa zdvihlo hlavu a pozrelo na ženy, ktoré ho zhora sledovali. Chlapec mal mocnú postavu a spod čiernej štie, ktorá pripomínala srst' karakulských kôz, pozoroval okolie priamym, prenikavým pohľadom. Žltkasté slnečné svetlo skorej jari mu pred chodidlá vrhalo krátke tieň. Tvár mal tmavú, opálenú, ale keď sa mu modrá kombinéza pri miernom pohybe vyhrnula, odhalila bledú pokožku na ľavom pleci.

„Nielenže sú títo gholovia drahí, ale ešte sú aj pre nás veľmi nebezpeční,“ poznamenala Schwangyuová. Hlas jej znel duto, bez emócií, čím pôsobil ešte dôraznejšie. Bol to tón vyučujúcej Ctihodnej matky, ktorá sa práve zhovára s akolytkou, a Lucillovej bolo jasné, že Schwangyuová patrí k ne-skrývaným odporcom celého gholského projektu.

Tarazová ju už predtým varovala: „Uvidíš, že sa ťa pokúsi získať na svoju stranu.“

„Jedenásť zlyhaní je dosť,“ pokračovala Schwangyuová.

Lucillová uprela pohľad na Schwangyuovej zvráskavenú tvár a z ničoho nič jej v hlave skrslo: Jedného dňa budem aj ja stará a vysušená. A možno budem aj ja vládnuť Bene Gesseritu.

Schwangyuová bola nízka žena, na ktorej sa služba Sesterstvu a jeho záujmom podpísala príznakmi starnutia. Lucillová si po vlastnej linke zistila, že pod tradičným čiernym rúchom Schwangyuová ukrýva štíhlu postavu, ktorú videl málokto okrem akolytiiek, slúžiacich ako komorné, a mužov, ktorí k nej boli pripustení. Schwangyuová mala široké ústa, spodnú peru obklopenú vráskami, ktoré sa rozvetvovali k vyčnievajúcej brade. Jej strohé vystupovanie si neznali často vysvetľovali ako hnev. Veliteľka Pevnosti na Gammu bola ešte uzatvorenejšia než väčšina Ctihodných matiek.

Lucillovej prišlo znovu ľúto, že nepozná celý rozsah gholského projektu. Tarazová však jasne načrtla aspoň deliacu čiaru: „Pokiaľ ide o bezpečnosť ghola, Schwangyuovej sa nedá veriť.“

„Nazdávame sa, že väčšinu tých predchádzajúcich jedenástich zabili sami Tleilaxania,“ poznamenala Schwangyuová. „Už to by nám malo niečo napovedať.“

Aby sa Lucillová prispôsobila Schwangyuovej vystupovaniu, zaujala pokojný postoj, pri ktorom takmer bez náznaku emócií len vyčkávala. Jasne hovoril: „Som síce oveľa mladšia ako ty, Schwangyuová, ale aj ja som úplná Ctihodná matka.“ Cítila na sebe Schwangyuovej pohľad.

Schwangyuová mala k dispozícii Lucillovej holofotografie, ale naživo bola táto žena o dosť znepokojivejšia. Nedalo sa pochybovať, že je to imprinterka, navyše s tým najlepším výcvikom. Celomodré oči bez pomocných šošoviek jej dodávali prenikavý výraz, ktorý sa hodil k podlhovastej oválnej tvári. Keď si zložila kapucňu čierneho rúcha aba na plecيا, ukázali sa hnedé vlasy zopnuté sponkou a splývajúce na chrbát. Ani najtuhšie naškrobená strohá látka nedokázala úplne zakryť Lucillovej bujné poprsie. Pochádzala z genetickej línie, ktorá sa preslávila materskosťou a už stihla Sesterstvu porodiť tri deti, dve od toho istého otca. Áno – hnedovlasá kráska s plnými prsníkmi a materinskou povahou.

„Hovoríš veľmi málo,“ poznamenala Schwangyuová. „Z toho usudzujem, že Tarazová ťa predtým mnou varovala.“

„Máš dôvod domnievať sa, že dvanásteho ghola sa pokúsia zabiť asasíni?“ spýtala sa Lucillová.

„Už sa o to pokúsili.“

Zvláštne, ako sa človeku v hlave vynorí slovo „kacírstvo“, keď uvažuje o Schwangyuovej, pomyslela si Lucillová. Môže vôbec kacírstvo prežívať

medzi Ctihodnými matkami? Náboženské významy tohto slova určite pôsobili v kontexte Bene Gesseritu nepatrične. Ako by mohli existovať kacírskе hnutia medzi ľuďmi, ktorí sa ku všetkému náboženskému stavajú výhradne manipulatívne?

Lucillová presunula pohľad dolu na gholu, ktorý práve predviedol sériu premetov v kruhu a zastal tak, že znovu civel na dve pozorovateľky pri balustráde.

„Pekne sa predvádza!“ pohrdavo poznamenala Schwangyuová. Ten starčeký hlas úplne nezakryl podtón násilia.

Lucillová krátko pozrela na Schwangyuovú. Kacírstvo. Disent by nebolo to správne slovo. Opozícia zase nevystihovala to, čo sa dalo zo Schwangyuovej vycítiť. Toto bolo niečo s potenciálom rozbiť Bene Gesserit. Revolta proti Tarazovej, proti Ctihodnej matke predstavenej? Nemysliteľné! Matky predstavené boli uctievané rovnako ako monarchovia. Keď si Tarazová vypočula rady a potom dospela k rozhodnutiu, sestry boli viazané poslušnosťou.

„Niet času na nové problémy!“ vyhlásila Schwangyuová.

Bolo jasné, ako to myslí. Vracali sa ľudia z Rozptylu a zámery niektorých Stratencov ohrozovali Sesterstvo. Vraj Ctené matre! Termín až príliš pripomínajúci „Ctihodné matky“.

Lucillová sa odvážila na pátravý výpad: „Takže podľa teba by sme sa mali sústrediť na problém Ctených matre z Rozptylu?“

„Sústrediť? Ha! Určite nemajú naše schopnosti. Neprejavujú zdravý úsudok. A nezvládli melanž! Toto od nás chcú, naše poznanie korenia.“

„Azda áno,“ prisvedčila Lucillová. Nebola to ochotná pripustiť len na základe takýchto chabých dôkazov.

„Matka predstavená Tarazová načisto potratila zdravý rozum, keď sa práve teraz venuje tejto záležitosti s gholom,“ vychrlila Schwangyuová.

Lucillová mlčala. Gholský projekt medzi sestrami jednoznačne zasiahol staré citlivé miesto. Možnosť, hoci aj vzdialená, že by mohli prebudiť ďalšieho Kwisatza Haderacha, v nich vyvolala zlosť a obavy. Zahrávať sa s pozostatkami Tyrana, ukrytými v červoch! To bolo extrémne nebezpečné.

„Nemali by sme gholu prevážať na Rakis,“ zamrmlala Schwangyuová. „Zbytočne štucháme do červieho hniezda.“

Lucillová sa znovu zadívala na nedospelého gholu. Chlapec bol teraz obrátený chrbtom k vysokej balustráde, za ktorou stáli dve Ctihodné matky, ale súdiac podľa držania tela zrejme vedel, že sa zhovárajú o ňom, a čakal len na ich reakciu.

„Určite si uvedomuješ, že do projektu ťa pribrali teraz, keď je ešte príliš mladý,“ utrúsila Schwangyuová.

„Ešte nikdy som nepočula o imprintovaní takého mladého subjektu,“ prisvedčila Lucillová. V hlase jej zarezovala jemná sebaíronia – dobre

vedela, že Schwangyuová ju začuje a nesprávne si ju vysvetlí. Riadené rozmnožovanie a všetky s tým súvisiace nevyhnutnosti bola vždy hlavná špecializácia Bene Gesseritu. Využíva lásku, ale vyhni sa jej – to si teraz určite myslí Schwangyuová. Analytičky Sesterstva poznali korene lásky. Skúmali ju veľmi skoro vo vývoji, ale nikdy sa ju neodvážili celkom eliminovať z génov jedincov, na ktorých mali vplyv. Toleruj lásku, ale maj sa pred ňou na pozore, tak znelo pravidlo. Vedz, že sa nachádza hlboko v ľudskom genetickom usporiadaní, je to záchranná sieť, ktorá zabezpečuje pokračovanie druhu. Používa sa tam, kde je to nevyhnutné, imprintujú sa ňou vybratí jednotlivci (niekedy aj navzájom), aby sa plnili zámery Sesterstva, s vedomím, že takíto jednotlivci budú prepojení silnými zväzkami, ktoré bežné vedomie jasne nerozpoznáva. Ostatní môžu pozorovať takéto zväzky a plánovať dôsledky, ale prepojení budú tancovať na hudbu z nevedomia.

„Nemyslela som to tak, že je chybou imprintovať ho,“ povedala Schwangyuová, lebo si zle vyložila Lucillovej mlčanie.

„Robíme, čo nám prikážu,“ poznamenala Lucillová. Nech si z toho Schwangyuová vezme, čo chce.

„Takže nič nenamietaš proti tomu, aby sme ghola zobrali na Rakis,“ pokračovala Schwangyuová. „Zaujímalo by ma, či by si bola takéto dokonale poslušná, keby si poznala celý príbeh.“

Lucillová sa zhlboka nadýchla. Dozvie sa konečne celý rozsah plánu, aký majú s gholmi Duncana Idaha?

„Na Rakise je isté dieťa. Volá sa Šiana Brughová,“ povedala Schwangyuová. „To dieťa dokáže ovládať obrovské červy.“

Lucillová spozornela, ale nedala to najavo. Obrovské červy. Žiadny šaj-hulúd. Ani šaitan. Obrovské červy. Tak predsa len sa zjavil jazdec pieskom, ktorého predpovedal Tyran!

„Netáram len tak do vetra,“ doložila Schwangyuová, keď Lucillová mlčala.

Samozrejme, že nie, pomyslela si Lucillová. A vec nazývaš opisnou nálepkou, nie menom spojeným s jej mystickým významom. Obrovské červy. A v skutočnosti máš na mysli Tyrana, Leta II., ktorého nekonečný sen spočíva ako perla vedomia v každom z týchto červov. Aspoň tak nás o tom presvedčajú.

Schwangyuová kývla hlavou smerom k dieťaťu dole na trávniku. „Myslíš, že ich ghol by mohol mať vplyv na to dievča, ktoré ovláda červy?“

Aha, konečne sa dostávame k podstate, pomyslela si Lucillová. Nahlas povedala: „Nemám potrebu hľadať odpoveď na takúto otázku.“

„Aká si opatrná,“ poznamenala Schwangyuová.

Lucillová ohla chrbát a ponáťahovala sa. Opatrná? Isteže! Tarazová ju varovala: „Pokiaľ ide o Schwangyuovú, musíš konať mimoriadne opatrne, ale rýchlo. Máme k dispozícii veľmi krátky časový priestor, v ktorom môžeme uspieť.“

„Uspieť v čom? spýtala sa v duchu Lucillová. Fľochla na Schwangyuovú. „Nechápem, ako dokázali Tleilaxania zabiť jedenásť gholov. Ako mohli preniknúť cez našu obranu?“

„Teraz máme bašára,“ povedala Schwangyuová. „Možno sa nám podarí odvrátiť pohromu.“ Tón jej hlasu naznačoval, že tomu neverí.

Matka predstavená sa kedysi vyjadrila: „Si imprintérka, Lucillová. Keď prídeš na Gammu, rozoznáš niektoré časti vzorca. Ale na to, aby si splnila svoju úlohu, nepotrebuješ poznať celý plán.“

„Len si spomeň, akú za to zaplatíme cenu!“ vyhlásila Schwangyuová s pohľadom upretým na ghola, ktorý teraz čupel a poťahoval za trsy trávy.

Lucillová dobre vedela, že cena s tým nemá nič spoločné. Dôležitejšie bolo otvorené priznanie porážky. Sesterstvo nemohlo odhaliť svoju omylnosť. Ale to, že do projektu takto skoro pribrali imprintérku – to bolo kľúčové. Tarazová vedela, že imprintérka to spozoruje a spozná časť vzorca.

Schwangyuová ukázala kostnatou rukou na chlapca, ktorý sa už zase hral, pobehoval a metal kotrmelce po tráve.

„Politika,“ riekla Schwangyuová.

Lucillovej prebehlo hlavou, že v jadre Schwangyuovej *kacírstva* je určite sesterská politika. Chúlostivá povaha tohto vnútorného rozporu sa dala odvodiť z toho, že Schwangyuovú postavili na čelo Pevnosti práve tu na Gammu. Tí, ktorí vzdorovali Tarazovej, odmietali sedieť v kúte.

Schwangyuová sa obrátila a pozrela priamo na Lucillovú. Už bolo povedané dosť. Dosť bolo vypočuté, dosť bolo aj preskúmané vďaka mysliam, ktoré mali za sebou výcvik v benegesseritskej bdelosti. Kapitula vybrala Lucillovú veľmi dôkladne.

Lucillová cítila, že ju staršia žena dôkladne hodnotí, ale nedopustila, aby to ovplyvnilo najvnútornejší pocit povinnosti, na ktorý sa v strese môže spoľahnúť každá Ctihodná matka. Tak dobre. Nech na mne spočinie jej pohľad. Lucillová sa obrátila, na pery si privolala jemný úsmev a pohľad uprela na strechu oproti nim.

Zjavil sa tam uniformovaný muž s ťažkým laserpalom, pozrel na dve Ctihodné matky a potom sa znovu sústredil na dieťa pod nimi.

„Kto je to?“ spýtala sa Lucillová.

„Patrin, bašárov najspoľahlivejší pobočník. Vraví o sebe, že je len jeho ordonanc, ale človek by musel byť slepý a hlúpy, aby tomu uveril.“

Lucillová si detailne obzrela muža na streche. Takže toto je Patrin. Tarazová o ňom povedala, že sa narodil na Gammu. Na túto úlohu si ho vybral sám bašár. Bol to štíhly blondiak, na aktívnu službu príliš starý, ale aj bašára predsa povolali z vojenského dôchodku a on trval na tom, že s ním musí nastúpiť Patrin.

Schwangyuová si povšimla, ako jej spoločníčka znepokojene presúva pozornosť z Patrína na ghol. Áno, ak bašára povolali späť do služby, aby strážil túto Pevnosť, potom gholovi hrozí ozaj veľké nebezpečenstvo.

Lucillová sa prekvapene mykla. „Prečo je...“

„Pokyny Milesa Tega,“ Schwangyuová vyslovila bašárovo meno. „Aj keď sa ghol hrá, je to súčasť výcviku. Svaly musia byť pripravené na deň, keď telo znovu osídli jeho pôvodné ja.“

„Ale to, čo tam dole predvádza, nie je žiadne jednoduché cvičenie,“ neodpustila si Lucillová. Cítila, ako jej vlastné svaly rezonančne reagujú na výcvik vložený do pamäti.

„Pred týmto gholom neskrývame nič okrem najtajnejšieho učenia Sesterstva,“ povedala Schwangyuová. „Takmer všetko ostatné z našej záobárne vedomostí môže byť jeho.“ Z jej tónu bolo jasné, že to pokladá za mimoriadne povážlivé.

„Hádám nikto neverí, že tento ghol by sa mohol stať ďalším Kwisatzom Haderachom,“ pozastavila sa Lucillová.

Schwangyuová len mlčky pokrčila plecami.

Lucillová sa zamyslela. Je možné, že ghol by sa dal transformovať na mužskú verziu Ctihodnej matky? Mohol by sa tento Duncan Idaho časom pozrieť dovnútra, tam, kam nedovídi nijaká Ctihodná matka?

Tu prehovorila Schwangyuová, znelo to takmer ako zamrmlanie: „Povaha celého projektu... vytvorili nebezpečný plán. Áno, mohli by sa dopustiť rovnakej chyby...“ Zmlkla.

Ony, pomyslela si Lucillová. Ich ghol.

„Dala by som čokoľvek, aby som sa s istotou dozvedela, akú úlohu v tom hrá Ix a Rybie hovorkyne,“ vyslovila.

„Rybie hovorkyne!“ Schwangyuová zavrtila hlavou už pri pomyslení na ženskú armádu, ktorá kedysi slúžila výhradne Tyranovi. „Veria v pravdu a spravodlivosť.“

Lucillovej sa náhle stiaholo hrdlo a musela to prekonať. Schwangyuová sa zastavila len na krok od otvoreného nesúhlasu. Na druhej strane, ona tu velí. Politické pravidlo znelo jednoducho: Tí, ktorí nesúhlasia s projektom, ho musia sledovať, aby ho mohli pri prvom náznaku problémov odstaviť. Lenže tam dole na trávniku je ghol Duncana Idaha, pravý ghol. Potvrdili to bunkové porovnania aj hovorkyne pravdy.

Tarazová jej prikázala: „Naučíš ho láske vo všetkých jej podobách.“

„Je taký mladý,“ povedala Lucillová s pohľadom upretým na gholu.

„Áno, mladý,“ prisvedčila Schwangyuová. „Takže predpokladám, že zatiaľ v ňom prebudíme detské reakcie na materinskú náklonnosť. Neskôr...“ Schwangyuová pokrčila plecami.

Lucillová nedala najavo, že by to u nej vyvolalo akúkoľvek emocionálnu

reakciu. Benegesseritka poslúcha. Som imprintérka. Takže... Tarazovej pokyny a špeciálny výcvik imprintingu jasne definovali, čo a kedy má nasledovať.

No Schwangyuovej povedala len: „Je niekto, kto vyzerá ako ja, kto hovorí mojim hlasom. Imprintujem v jej mene. Smiem sa spýtať, kto to je?“

„Nie.“

Lucillová mlčala. Neočakávala priame odhalenie, ale už sa k nej donieslo, že sa nápadne podobá na Ctihodnú matku Darwi Odradovú. „Mladá Odradová,“ to o sebe počula veľakrát. Samozrejme, Lucillová aj Odradová boli z atreidesovského rodu, ale so silným genetickým prvkom od potomkov Siony. Rybie hovorkyne na tieto gény nemajú monopol! Spomienky Iných, dostupné Ctihodnej matke, hoci lineárne selektívne a pochádzajúce výhradne zo ženskej línie, však významnými náznakmi načrtávali širšiu podobu gholského projektu. Lucillová, ktorá si navykla spoliehať sa na skúsenosti Jessicy, jej osobnosti pochovanej pred zhruba päťtisíc rokmi genetických manipulácií Sesterstva, teraz z tohto zdroja vycítila hlbokú hrôzu. Aj tu bol ten známy vzorec. Razil z neho taký intenzívny dojem skazy, že Lucillová začala v duchu automaticky odriekať Litaniu proti strachu, ktorú ju naučili pri prvom úvode do obradov Sesterstva: „*Nesmiem sa báť. Strach je zabijak mysle. Strach je malá smrť, ktorá prináša totálne zničenie. Budem čeliť svojmu strachu. Dovolím mu, aby prešiel okolo mňa i cezo mňa. A keď odíde, obrátim vnútorný zrak, aby som videl, kam šiel. Tam, kam odišiel strach, nezostane nič. Zostanem len ja.*“

Podarilo sa jej znovu nadobudnúť pokoj.

Schwangyuová to vycítila a mierne poľavila v ostražitosti. Lucillová nebola hlúpa, jej titul Ctihodnej matky nebol bezobsažný a vybavený len základným poznaním, aby s ním mohla pôsobiť a nepriniest Sesterstvu hanbu. Lucillová bola pravá Ctihodná matka a niektoré reakcie, dokonca ani reakcie ďalšej Ctihodnej matky, sa pred ňou nedali utajiť. Výborne, nech teda spozná plný rozsah odporu voči tomu bláznivému a nebezpečnému projektu!

„Nemyslím si, že ich ghol sa dožije toho, že uvidí Rakis,“ poznamenala Schwangyuová.

Lucillová to nekomentovala. „Porozprávaj mi o jeho kamarátoch,“ vyzvala ju.

„Nemá kamarátov, len učiteľov.“

„Kedy sa s nimi stretnem?“ Stále upierala zrak k protiľahlej balustráde, kde sa Patrin lenivo opieral o nízky stĺp s laserpalom v pohotovosti. Odrazu ostala v šoku z toho, že ju Patrin pozoruje. Patrin je odkaz od bašára! Schwangyuová to očividne videla a pochopila. Strážime ho!

„Predpokladám, že sa chceš stretnúť s Milesom Tegom,“ povedala Schwangyuová.

„Nielen s ním.“

„Nechceš najprv nadviazať kontakt s gholom?“

„Už som s ním nadviazala kontakt.“ Lucillová kývla hlavou na dvor, kde dieťa opäť takmer nehybne stálo a pozeralo hore na ňu. „Je bystrý.“

„Ostatných poznám len z hlásení,“ povedala Schwangyuová, „ale mám pocit, že tento je z celej série najbystrejší.“

Lucillová potlačila triašku, ktorú v nej vyvolala jasná pripravenosť na násilný vzdor, obsiahnutá v Schwangyuovej slovách a postoji. Nevybadala jediný náznak, že toto dieťa má s nimi spoločnú ľudskosť.

Kým sa nad tým zamýšľala, oblaky zakryli slnko, ako sa to tu o takomto čase neraz stávalo. Ponad múry Pevnosti zadul studený vietor a rozkrútil sa na dvore. Dieťa sa odvrátilo a vykonávalo cviky v rýchlejšom slede, zohrievalo si fyzickou aktivitou telo.

„Kam chodí, keď chce byť sám?“ spýtala sa Lucillová.

„Väčšinou do svojej izby. Párkrát sa pokúsil niečo nebezpečné vyparatiť, ale zakázali sme mu to.“

„Určite nás veľmi nenávidí.“

„Tým som si istá.“

„Budem si s tým musieť poradiť.“

„Imprintérka hádam nepochybuje o svojej schopnosti prekonať nenávisť.“

„Rozmýšľala som nad Geasovou.“ Lucillová vrhla na staršiu ženu zasvätený pohľad. „Nejde mi do hlavy, že si dopustila, aby Geasová urobila takú chybu.“

„Za normálnych okolností nezasahujem do gholovej formácie. Ak sa naňho niektorá učiteľka citovo naviaže, nie je to môj problém.“

„Príťažlivé dieťa,“ poznamenala Lucillová.

Ešte tam chvíľu stáli a pozorovali duncanovského ghola pri tréningovej hre. Obe Ctihodné matky sa krátko zamysleli nad Geasovou, jednou z prvých učiteliek, ktoré sem prišli ako posila gholského projektu. Schwangyuová mala jednoznačný postoj: Ešte šťastie, že sa Geasová takto potkla. Lucillová si pomyslela len toto: Schwangyuová a Geasová mi skomplikovali misiu. Ani jedna žena sa nepozastavila nad tým, ako tieto úvahy potvrdzujú ich lojalitu.

Lucillová pri pohľade na dieťa vo dvore znovu ocenila, čo v skutočnosti dokázal Tyran. Božský imperátor. Leto II. postupne zamestnával takýchto gholov, celú sériu ich životov – dohromady ich mal pri sebe asi tristo päťdesiat rokov. A Božský imperátor Leto II. nebol len tak ledajaký úkaz. Bol to najväčší fenomén v ľudských dejinách, ktorý všetko prevalcoval: spoločenské systémy, prirodzené aj neprirodzené podoby nenávisťi, formy vlády, rituály (tabuizované aj povinné), vlašné aj vášnivé náboženstvá. Zdrvujúca váha Tyranovej púte dejinami poznačila všetko, dokonca aj Bene Gesserit.

Leto II. to nazýval „Zlatou cestou“ a ten duncanovský ghol dolu pod ňou

zaujímal významné postavenie v tejto úžasnej púti. Lucillová si preštudovala benegesseritské záznamy, zrejme najpodrobnejšie v celom vesmíre. Dokonca ešte aj dnes bolo na väčšine starých imperiálnych planét zvykom, že mladomanželia frkali vodu na východ a na západ a odriekali miestnu verziu modlitby „Nech z tejto obety k nám plynú tvoje požehnania, ó Bože nekonečnej moci a nekonečnej milosti.“

Takýto prejav úcty kedysi vynucovali Rybie hovorkyne. Postupne sa však zaužíval a stala sa z neho všadeprítomná, nutkavá tradícia. Dokonca aj najväčší pochybovači spomedzi veriacich vravievali: „Nemôže to uškodiť.“ Úžasný úspech, aký aj tie najšikovnejšie náboženské inžinierky z Bene Gesseritu frustrované obdivovali. Tyran prekonal najlepšie hlavy Bene Gesseritu. Ani tisícpäťsto rokov od Tyranovej smrti Sesterstvo nedokázalo rozviazať hlavný uzol tohto hrôzostrašného úspechu.

„Kto má na starosti náboženské vzdelávanie dieťaťa?“ spýtala sa Lucillová.

„Nikto,“ odvetila Schwangyuová. „Načo sa s tým namáhať? Ak sa v ňom prebudia jeho pôvodné spomienky, bude mať vlastné názory. V prípade nutnosti si s nimi poradíme.“

Dieťa pod nimi vyčerpalo určený výcvikový čas. Bez ďalšieho pohľadu na pozorovateľky pri balustráde chlapec odišiel z uzavretého dvora a vstúpil do širokého vchodu vľavo. Aj Patrin opustil svoju strážnu pozíciu bez jediného pohľadu na Ctihodné matky.

„Nieže sa dáš obalamutiť Tegovými ľuďmi,“ povedala Schwangyuová. „Tí majú oči aj na chrbte. Tegova matka bola jedna z nás. Teg učí tohto ghola veci, ktoré by sa radšej nikomu nemali odovzdávať!“

Explózie sú zároveň kompresiou času. Pozorovateľné zmeny v prirodzenom vesmíre sú vždy do istej miery a z istého pohľadu explozívne; inak by ste si ich nevšimli. Keby sa hladká kontinuálna zmena dostatočne spomalila, pozorovatelia, ktorých čas a pozornosť sú príliš obmedzené, by si ju vôbec nevšimli. Preto vám hovorím, že ja som si všímal zmeny, aké by ste vy nikdy nezaznamenali.

LETO II.

Žena, ktorá v sídle Kapituly zaliatom ranným svetlom stála na druhej strane stola oproti Matke predstavenej Alme Mavis Tarazovej, bola vysoká a štíhla. Ani rúcho dlhé až po zem, ktoré ju od pliec halilo do mihotavej černe, nedokázalo celkom zakryť gracióznosť jej pohybov.

Tarazová sa v kresloposvi naklonila dopredu a zadívala sa na meorekortar, ktorý na stôl premietal kondenzovanú verziu benegesseritských glyfov určených iba pre ňu.

„Darwi Odradová,“ identifikovali glyfy stojacu ženu a potom sa objavila aj krátka životopisná informácia, ktorú už Tarazová dávno podrobne poznala. Informácia slúžila na niekoľko vecí – matka si ju mohla kedykoľvek pre istotu prečítať, zároveň občas získala pauzu na premýšľanie, počas ktorej zdanlivo lietala zrakom po záznamoch, a navyše jej mohla poslúžiť ako záverečný argument, ak by z tohto rozhovoru vzišlo niečo negatívne.

Odradová porodila Bene Gesseritu devätnásť detí, zaujalo Tarazovú, kým sa jej informácie posúvali pred očami. Každé malo iného otca. Na tom nebolo nič nezvyčajné, ale aj ten najskúmavejší pohľad by vyústil v uznanie, že ani táto významná služba Sesterstvu ničím nepoznačila Odradovej postavu. Z dlhého nosa a výrazných lícných kostí jej vyžarovala prirodzená hrdosť. Všetky črty smerovali k úzkej brade, ústa však mala plné, sľubovali vášeň, ktorú ostrážito držala na uzde.

Na atreidesovské gény sa vždy môžeme spoľahnúť, pomyslela si Tarazová. Za Odradovou sa zavlnila záclona v okne a ona sa tým smerom obzrela. Boli v rannom salóniku matky Tarazovej, malom a elegantne zariadenom priestore, kde dominovali odtiene zelenej. Len výrazná belosť jej kreslopsa sa odrážala od pozadia. Výklenky s oknami boli obrátené do záhrady, bolo cez ne vidno trávnik a za ním vzdialené zasnežené končiare Kapitulnej planéty.

Tarazová ani nezdvihla pohľad, len povedala: „Potešila som sa, keď ste obe s Lucillovou prijali túto úlohu. O to to mám ja ľahšie.“

„Škoda, že som sa s Lucillovou nemohla predtým zoznámiť,“ poznamenala Odradová s pohľadom upretým na Tarazovej temeno. Hovorila mäkkým kontraaltom.

Tarazová si odkašlala. „Načo? Lucillová je jednou z našich najlepších imprintérok. Samozrejme, obe ste dostali rovnaký liberálny výcvik, ktorý vás na túto situáciu pripravil.“

Tarazovej nonšalantný tón mal v sebe čosi takmer urážlivé a iba návyky vyplývajúce z dlhodobej známosti umožnili Odradovej potlačiť chvíľkové podráždenie. Uvedomila si, že to šťastie spôsobilo slovo „liberálny“. Predkovia Atreidesovcov sa proti tomu slovu vzbúrili. Bolo to, akoby sa jej nahromadené ženské spomienky zúrivo vrhali na nevedomé očakávania a nepreskúmané predsudky skryté za týmto pojmom.

„Len liberáli skutočne uvažujú. Len liberáli sú intelektovo zdatní. Len liberáli chápu potreby svojich blízkych.“

Kolko zloby sa dokázalo skryť do toho slova, žasla v duchu Odradová. Kolko utajeného ega, ktoré dychtí po nadradenosti.

Odradová si pripomenula, že Tarazová aj napriek nonšalantne urážlivému tónu použila ten termín výhradne v jeho katolíckom, čiže univerzálnom zmysle: Lucillovej všeobecné vzdelanie bolo starostlivo vybrané tak, aby zodpovedalo vzdelaniu Odradovej.

Tarazová sa zaklonila, hľadala pohodlnejšiu polohu, ale stále sa sústreďovala na údaje premietnuté na stôl. Svetlo z východných okien jej dopadalo priamo na tvár, takže pod nosom a bradou vznikli tieň. Bola nízka, len o niečo staršia ako Odradová a zachovávala si veľa z krásy, vďaka ktorej bývala najspoľahlivejšou plemennou samicom aj pre ťažko vybojovaných samcov. Jej tvár bola úzka, oválna, s jemne zaoblenými lícami. Čierne vlasy stiahnuté dozadu odhaľovali vysoké čelo s výraznými kútmami. Tarazovej ústa sa pri rozprávaní otvárali minimálne – dokonale ovládala svoje pohyby. Pozorovateľ sa zväčša sústreďoval na jej oči: dôrazné, upreté, celomodré. Výsledný efekt pripomínal šikovnú masku, na ktorej sa len zriedka odrazilo čokoľvek z jej skutočných emócií.

Odradová spoznala túto pózu Matky predstavenej. O chvíľu si Tarazová

čosi zamrmle popod nos. A naozaj, akoby to privolala: Tarazová sa pustila do mrmlania.

Matka predstavená stihla premýšľať popri pozornom sledovaní životopisných údajov. Jej pozornosti sa domáhalo množstvo tém.

Odradovú tá myšlienka povzbudila. Tarazová neverila v nijakú dobrotivú silu, ktorá by viedla ľudstvo. Missionaria protectiva a zámary Sesterstva boli v jej vesmíre všetkým. Čokoľvek týmto zámerom slúžilo, ešte aj machinácie dávno mŕtveho Tyrana, sa dalo považovať za dobré. Všetko ostatné bolo zlo. Cudzie vplyvy z Rozptylu – najmä tie navrátilkyne, potomkyne, ktoré samy seba nazývali Ctené matre, tým sa nedalo dôverovať. Pre Tarazovú boli najvyšším benegesseritským zdrojom jej ľudia, ešte aj tie Ctihodné matky, ktoré sa voči nej v Rade vymedzovali.

Tarazová, hoci ešte stále ani nezdvihla zrak, prehovorila: „Predstav si, že ak porovnáš tisícročia pred Tyranom s tými po jeho smrti, utlmenie konfliktov je fenomenálne. Po Tyranovi poklesol počet takýchto konfliktov na menej ako dve percentá z toho, koľko ich bolo pred jeho nástupom.“

„Nakoľko o tom vieme,“ povedala Odradová.

Tarazovej pohľad krátko zaletel hore, potom sa vrátil dole. „Čože?“

„Nemáme ako spočítať, koľko prebehlo vojen, ktoré sme nemohli zaznamenať. Máš štatistiky od ľudí Rozptylu?“

„Samozrejme, že nie!“

„Takže naznačuješ, že Leto nás skrotil,“ poznamenala Odradová.

„Ak to chceš formulovať takto.“ Tarazová si poznačila záložkou niečo, čo zazrela v premietanej informácii.

„Nemali by sme časť zásluh pripísať nášmu milovanému bašárovi Milesovi Tegovi?“ opýtala sa Odradová. „Alebo jeho talentovaným predchodcom?“

„Tých ľudí sme vyberali my,“ odvetila Tarazová.

„Neviem, čo je prínosom tejto debaty o vojenstve,“ povedala Odradová. „Čo má táto téma spoločné s naším terajším problémom?“

„Existujú aj názory, že nám hrozí návrat do stavu pred Tyranom, a to náramne neprijemný, prudký a náhly.“

„Ale?“ Odradová našpúlila pery.

„Niekoľko skupín spomedzi našich vracajúcich sa Stratencov predáva zbrane hocikomu, kto ich chce alebo môže kupovať.“

„Niečo konkrétnejšie?“ opýtala sa Odradová.

„Na Gammu prúdia sofistikované zbrane a nedá sa pochybovať, že Tleilaxania sa zásobujú tými nebezpečnejšími.“

Tarazová sa zaklonila a počúvala si spánky. Potom prehovorila, ale ticho, takmer zádumčivo. „Nazdávame sa, že naše rozhodnutia sú najvznešenejšie a vychádzajú z tých najvyšších princípov.“

Aj toto už Odradová v minulosti videla. Teraz povedala: „Pochybuje Matka predstavená o tom, že Bene Gesserit má pravdu?“

„Či pochybujem? Ale kdeže. No rozhodne cítim frustráciu. Celý život sa usilujeme naplniť naše vycizelované ciele, a čo potom zisťujeme? Zisťujeme, že mnohé z vecí, ktorým sme zasvätili celý život, korenia v malicherných rozhodnutiach. Dajú sa vystopovať k túžbam po osobnom komforte a pôvodne nemali nič spoločné s našimi vysokými ideálmi. V skutočnosti šlo o nejakú svetskú dohodu o fungovaní, ktorá uspokojovala potreby tých, čo *mohli* rozhodovať.“

„Počúvala som, ako to nazývaš politickou nevyhnutnosťou,“ povedala Odradová.

Tarazová sa opanovala a znova uprela pohľad na informácie pred sebou. „Ak sa pri našom usudzovaní nevyhneme inštitucionálnemu prístupu, je to istá cesta k vyhasnutiu Bene Gesseritu.“

„V mojom životopise malicherné rozhodnutia nenájdeš,“ vyhlásila Odradová.

„Hľadám zdroje slabosti, nedostatky.“

„Ani to tam nie je.“

Tarazová utajila úsmev. Tú egocentrickú odpoveď spoznala: bol to Odradovej spôsob, ako Matku predstavenú podpichnúť. Odradová vedela veľmi šikovne predstierať nedočkavosť, hoci v skutočnosti sa vznášala na bezčasovom prúde trpezlivosti.

Keď Tarazová neskočila na návnadu, Odradová sa vrátila k pokojnému vyckávaniu – zľahka dýchala, udržiavala myseľ v rovnováhe. Trpezlivosť prišla, hoci na ňu nemyslela. Sesterstvo ju dávno naučilo, ako rozdeľovať minulosť a prítomnosť na simultánne toky. Kým pozorovala momentálne okolie, dokázala skúmať fragmenty zo svojej minulosti a prežívať ich, akoby sa pohybovali na obrazovke, ktorá sa napínala nad prítomnosťou.

Pamäťové úkony, pomyslela si Odradová. Niečo treba vytiahnuť a odložiť. Odstrániť bariéry. Keď už všetko ostatné vyprchalo, zostávalo jej komplikované detstvo.

Bolo obdobie, keď Odradová žila tak ako väčšina detí: v dome s mužom a ženou, ktorí, ak aj neboli jej rodičmi, rozhodne rodičov zastupovali. Všetky ostatné deti, ktoré vtedy poznala, žili v podobnej situácii. Mali ockov a mamky. Občas pracoval mimo domu ocko. Občas šla do práce mamka. V Odradovej prípade zostávala žena doma a dieťa počas pracovného času nestrážila žiadna vychovávateľka v jasliach. Odradová sa omnoho neskôr dozvedela, že žena, ktorá ju porodila, chcela svoju dcéru takto skryť všetkým na očiach, a obetovala na to značnú sumu.

„Skryla ťa u nás, pretože ťa milovala,“ vysvetlila jej žena, keď bola Odradová už dosť veľká, aby tomu porozumela. „Preto nesmieš nikdy prezradiť, že nie sme tvoji skutoční rodičia.“